

Република Србија
Републички завод за статистику

АНКЕТА О ОБРАЗОВАЊУ ОДРАСЛИХ, 2011.

Београд, 2013.

Издавач

Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5

За издавача

Проф. др Драган Вукмировић, директор

Приликом коришћења података објављених у овој публикацији обавезно је
навођење извора.

Предговор

Анкета о образовању одраслих (*The Adult Education Survey*) део је европског статистичког система о целоживотном учењу и спроводи се у свим земљама чланицама ЕУ, земљама чланицама ЕФТА и земљама кандидатима за чланство у ЕУ. Републички завод за статистику објављује резултате Анкете о образовању одраслих у Републици Србији у 2011. години.

Ово истраживање усмерено је на лица старости 25–64 године која живе у приватним домаћинствима и дизајнирано је тако да се прибаве информације о учешћу ових лица у образовању и обукама (целоживотно учење). Истраживање је спроведено на узорку изабраних домаћинстава.

У Републици Србији Анкета о образовању одраслих први пут је спроведена 2011. године, у оквиру пројекта IPA2009 *Multi-beneficiary Statistical Cooperation Programme*. Подаци добијени у овом истраживању упоредиви су са истраживањима европских земаља јер је истраживање спроведено у складу са препорукама Евростата. И овим истраживањем Републички завод за статистику потврђује своју истрајност на унапређењу националне статистике и учешћу у програмима хармонизованих европских статистика.

Подаци из Анкете намењени су широком кругу корисника у земљи, а доступни су и на сајту Евростата: Eurostat's website.

Приликом коришћења података корисници треба да имају у виду чињеницу да неки подаци који се добијају укрштањем модалитета појединих обележја могу да буду недовољно поуздани због величине узорка.

Резултати истраживања објављују се у агрегираном облику, чиме је, у складу са одредбама члана 27 Закона о статистичким истраживањима („Службени гласник РС“, бр.: 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05), у потпуности обезбеђена тајност индивидуалних података о домаћинствима и лицима.

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Директор

У Београду, 2013.

Проф. др Драган Вукмировић

Садржај

Предговор	3
Методолошка објашњења	7
Увод	7
Циљ истраживања	7
Међународна упоредивост	7
Информације прикупљене у истраживању	7
Јединица посматрања и јединица анкетања	8
Извор података	8
Правни основ	8
Метод прикупљања података	8
Тајност података	8
Период посматрања	9
Узорак	9
Дефиниције и објашњења	10
Образовање (и обуке)	10
Образовни програм	10
Поље образовања	10
Највиша завршена школа (образовно постигнуће)	10
Формално образовање (ФО)	10
Неформално образовање (НФО)	11
Информално учење	11
Коришћене класификације	11
Најважнији резултати	12
Одрасли који су укључени у различите облике информалног учења	16
Препреке – тешкоће које спречавају одрасле да учествују у образовању	18
Однос одраслих према образовању и обукама	20
Добит од учешћа у образовању и обукама	21
Учешће одраслих у друштвеним у културним активностима	22
Знање страних језика	24
Међународни преглед података	26

Методолошка објашњења

Увод

Образовање одраслих данас је препознато као кључни покретач економског раста и друштвеног развоја заснованог на знању и развоју економије Европске уније.

Образовање одраслих је једна од кључних компоненти Лисабонске стратегије из 2000. године, а Евростат је, следећи Лисабонску стратегију, започео са развојем стандардизованог начина прикупљања података о целоживотном учењу. Евростат је 2002. предложио да се статистика целоживотног образовања заснива на два истраживања: Истраживању континуираног стручног усавршавања и Анкети о образовању одраслих. Стратегија „Европа 2020“ следи Лисабонску стратегију и инсистира на обезбеђивању квалитетних и упоредивих података о стицању нових вештина и знања. Савет за образовање и обуке је 2009. године потврдио да целоживотно учење остаје стратешко питање ЕУ и захтева прикупљање сета квалитетних статистичких података о учењу одраслих.

Циљ истраживања

Анкетом о образовању одраслих прикупљају се подаци о учешћу одраслих у целоживотном учењу. Основни циљ овог истраживања је добијање података о учествовању и неучествовању одраслих у неком од облика образовања и обука и начинима на које одрасли стичу нова знања. Такође, Анкета треба да обезбеди податке о карактеристикама образовања/обука у којима учествују одрасли; њиховим очекивањима од образовања; разлозима због којих учествују односно не учествују у образовању/обукама. Истовремено су нас интересовале информације о личној процени сопствених знања и вештина, као што су служење страним језицима, коришћење компјутера и сл.; учешћу у културним активностима, политичким партијама, професионалним удружењима, верским организацијама, синдикатима, рекреативним групама, добротворним организацијама, као и добијање података о основним социо-демографским карактеристикама.

Међународна упоредивост

Анкета о образовању одраслих (*Adult Education Survey*) спроводи се у свим земљама чланицама Европске уније, државама ЕФТА и државама кандидатима за чланство у ЕУ, према јединственој методологији прописаној од Евростата, што обезбеђује међународну упоредивост података.

Информације прикупљене у истраживању

Подаци о домаћинству

Лични подаци о испитанику

Демографске карактеристике

Успешно завршено образовање

Започето а незавршено образовање

Основни подаци о радном статусу

Карактеристике главног посла

Образовање родитеља

Обавештеност о могућностима учења

Учешће у образовању и/или обукама
Формално образовање
Неформално образовање

Тешкоће/препреке које спречавају одрасле да учествују у образовању
Информално учење

Коришћење информационо-комуникационих технологија
Доступност информација о учењу
Коришћење страних језика
Учешће у култури
Друштвени активизам

Јединица посматрања и јединица анкетања

Јединица посматрања у истраживању је домаћинство случајно изабрано у узорак.

Јединице анкетања су:

- особе старости 25–64 године које живе у изабраним приватним домаћинствима. У узорак је изабрано 5000 домаћинстава;
- образовне активности.

Извор података

Извор података у Анкети о образовању одраслих представља изјава лица које даје податке анкетару.

Правни основ

Закон о званичној статистици „Службени гласник РС” број 104/09.

Метод прикупљања података

Подаци су прикупљени у периоду од 20. августа до 31. децембра 2011. године, на два начина: телефонска анкета и теренска анкета – интервју „лице у лице“. Учешће у анкети је било добровољно.

Телефонско анкетање (из Центра за обављање телефонских анкета Републичког завода за статистику) обављено је са испитаницима чији је телефонски број било могуће обезбедити.

Теренско анкетање: особе чији телефонски број није било могуће обезбедити и испитанике који нису били доступни телефоном посетили су анкетари и обавили разговор „лице у лице“. Анкетари су могли обавити интервју са једним чланом домаћинства изабраног у узорак који је испуњавао услов за анкетање.

За спровођење Анкете о образовању одраслих коришћен је стандардни упитник прописан од Евростата.

Тајност података

Тајност индивидуалних података о домаћинствима и лицима загарантована је одредбама члана 27 Закона о статистичким истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05). Резултати се објављују у агрегираном облику, чиме је у потпуности заштићена тајност прикупљених података.

Период посматрања

Период посматрања за учешће одраслих у образовању и обукама је 12 месеци који су претходили анкетирању.

Узорак

Анкета о образовању одраслих је истраживање које се спроводи на узорку. Оквир за избор узорка био је Попис становништва 2002.

Основни скуп чине сва домаћинства и лица која на територији Републике Србије бораве једну годину и дуже. Искључене су особе које живе у колективним домаћинствима и особље дипломатских и конзуларних представништава.

Тип узорка – Троетапни стратификовани узорак. Јединице прве етапе су пописни кругови, јединице друге етапе су домаћинства, а јединице треће етапе су појединци.

Стратификација – Пописни кругови као примарне јединице стратификовани су према типу насеља – град и остало, и према територији коју обухватају управни окрузи. Управни окрузи (25 укупно) јесу: Београдски, Западnobачки, Јужнобанатски, Јужнобачки, Севернобанатски, Севернобачки, Средњобанатски, Сремски, Златиборски, Колубарски, Мачвански, Моравички, Поморавски, Расински, Рашки, Шумадијски, Борски, Браничевски, Зајечарски, Јабланички, Нишавски, Пиротски, Подунавски, Пчињски и Топлички.

Оквир за избор узорка припремљен је на основу Пописа становништва 2002. Пописни кругови са 19 и мање домаћинстава искључени су из оквира.

Величина узорка – Планиран је узорак од 5000 домаћинстава. Број пописних кругова изабраних у узорак био је 1000. У сваком од пописних кругова изабрано је пет домаћинстава. У сваком пописном кругу изабрана су два додатна, случајно изабрана домаћинства, за случај да неко домаћинство није могуће пронаћи или за случај одбијања испитаника да учествују у Анкети.

Алокација узорка – према типу насеља и на 25 управних округа, пропорционално броју домаћинстава.

Избор узорка – Јединице прве етапе (пописни кругови) бирани су систематски, са вероватноћом пропорционалном величини у оквиру сваког стратума (тип насеља и подручје) са листе. Критеријум за избор пописних кругова био је број домаћинстава према Попису 2002. У оквиру сваког стратума пописни кругови су сортирани према општини којој припадају и типу насеља. На тај начин је уз систематски избор обезбеђен висок ниво имплицитне географске стратификације и осигурана ефективна дистрибуција узорка. Јединице друге етапе – домаћинства бирани су случајним методом са листе домаћинстава која је била обезбеђена за сваког анкетара. Јединица треће етапе – појединац биран је методом случајног избора, следећи правило „најскоријег рођендана“.

Реализација узорка – Анкетирано је укупно 4534 приватних домаћинства / појединаца који живе у тим домаћинствима. Телефонска анкета је обављена са 2051 испитаником, а методом лице у лице анкетирано је 2483 испитаника са територије целе Републике Србије (без АП Косово и Метохија). Од 4534 анкетираних, 4138 је одговарало захтевима узорка. Стопа неодговора била је 17,8%, а стопа одбијања 27,4%. Разлози за одбијање или неодговарање били су одсутност чланова домаћинства у време спровођења анкете, немогућност да се пронађе домаћинство и одбијање сарадње.

Систем оцењивања – Прикупљени подаци су пондерисани у циљу добијања репрезентативности тако да узорак на најбољи могући начин представља општу популацију.

Дефиниције и објашњења

Испитаник

Испитаник је особа старости 25–64 године која живи у изабраном домаћинству и која је случајно изабрана у узорак. То је особа која је замољена да одговори на питања из упитника.

Домаћинство

Домаћинством се сматра свака породична или друга заједница лица која заједно станују и заједнички троше своје приходе за подмиривање основних животних потреба (исхрана, становање и др.), без обзира на то да ли се у време анкетирања сви чланови стално налазе у месту у коме је домаћинство настањено или ван тог места.

Домаћинством се сматра и свако лице које живи само (тзв. самачко домаћинство) и које не припада неком другом домаћинству.

Образовање (и обуке)

Образовање/обука је активност која је усмерена на препознавање, усвајање, пружање и/или креирање знања и способности, развој личних и професионалних компетенција и вредности. Уобичајено, образовање или обуке реализују се преко различитих образовних програма.

Образовни програм

Образовни програм је облик организовања у коме се учење организује као поступак у коме се користе различите методе учења/наставе различитих предмета. Образовни програми су дефинисани на основу њиховог садржаја, као низ активности које су организоване у циљу постизања унапред одређених циљева или одређеног скупа образовних циљева.

Поље образовања

Поље образовања се по правилу утврђује посредно, преко образовних или студијских програма које лице похађа. „Поље образовања“ је предметно специфична карактеристика образовања. „Поља образовања“ су, на пример, инжењерство, производња и грађевинарство, здравство, социјална заштита итд.

Приликом дефинисања поља образовања коришћена је Међународна стандардна класификација образовања (ISCED97).

Највиша завршена школа (образовно постигнуће)

Под највишом завршеном школом / образовним постигнућем подразумева се највиши ниво образовања који је лице стекло у званично признатом образовном систему. Завршавање одређеног нивоа образовања подразумева стицање дипломе, сведочанства.

Приликом класификације највише завршене школе коришћена је Међународна стандардна класификација образовања (ISCED97).

Формално образовање (ФО)

Под формалним образовањем подразумева се структурисан и институционализован систем који прописује држава (у случају Републике Србије Министарство просвете, науке и технолошког развоја). Формално образовање подразумева: утврђен циљ и ниво образовања; утврђен план и програм; утврђена правила за приступ вишем нивоу образовања; одржава се у образовним институцијама које су у оквиру формалног система образовања (школе, високе школе и факултети, академије); завршавањем школа и факултета који су у систему формалног образовања добијају се сведочанства и дипломе које су признате од стране надлежног министарства.

Неформално образовање (НФО)

Неформално образовање/обука подразумева институционализовано учење које се одвија кроз структурисане програме, али није у систему формалног образовања. То су организовани процеси учења који су намењени оспособљавању за рад и друге активности, као и за лични развој. Неформално образовање се реализује као: курсеви, радионице и семинари, инструктаже / обуке на послу, приватни часови. Најчешће, организатори неформалног образовања су: раднички/народни универзитети, послодавци, комерцијалне институције, непрофитне организације итд. Овај вид образовања може и не мора обезбедити стицање одговарајућих потврда, сведочанстава, диплома и сл.

Информално учење

Информално учење је учење које је планирано, али није организовано и структурисано (није институционализовано). Информално учење обухвата учење у породици, на радном месту или у свакодневном животу, на начин самоучења, породичног или друштвеног учења. Одвија се кроз: учење уз помоћ члана породице, пријатеља, колеге; коришћење разних штампаних материјала (књиге, стручни часописи); коришћење компјутера, материјала са интернета; коришћење разних телевизијских, радио, видео или аудио материјала. Овај вид образовања и обуке омогућава развој личности, креативности, талената, иницијативе и осећаја друштвене одговорности и акумулирање знања, вештина и способности потребних за живот.

Коришћене класификације

Међународна класификација образовања (ISCED 97)
Шифарник држава и региона
Класификација делатности (NACE Rev. 2)
Класификација занимања (ISCO 08)
Шифарник језика

Најважнији резултати

Анкета о образовању одраслих која је у Републици Србији спроведена на узорку од 4138 појединаца старости од 25 до 64 године показује следеће:

Најчешће у целоживотном образовању учествује:

мушкарац,

старости од 25 до 34 године,

са завршеним високим образовањем,

запослен,

живи у граду.

Током 12 месеци који су претходили истраживању 16,5% одраслих старости 25–64 године учествовало је у неком облику формалног или неформалног образовања и обука, а 39,6% од свих који су учествовали у образовању и обукама похађали су курсеве и приватне часове.

У формалном образовању учествовало је 4%, а 13,6% у неформалном.

Просечан број активности неформалног образовања (курсеви, радионице/семинари, инструктаже, приватни часови) у којима учествују одрасли је 1,4.

Највећи број програма неформалног образовања у којима учествују одрасли (преко 76%) у вези је са послом (могућности запошљавања, напредовање у послу, да би се задржао постојећи или добио нови посао...).

Око 76% тих програма организовани су и финансирани од стране послодаваца (или потенцијалних послодаваца), а око 23,6% финансирао је сам полазник, његова породица или пријатељи. Послодавци су највише финансирани обуке из области услуга: 52,6%.

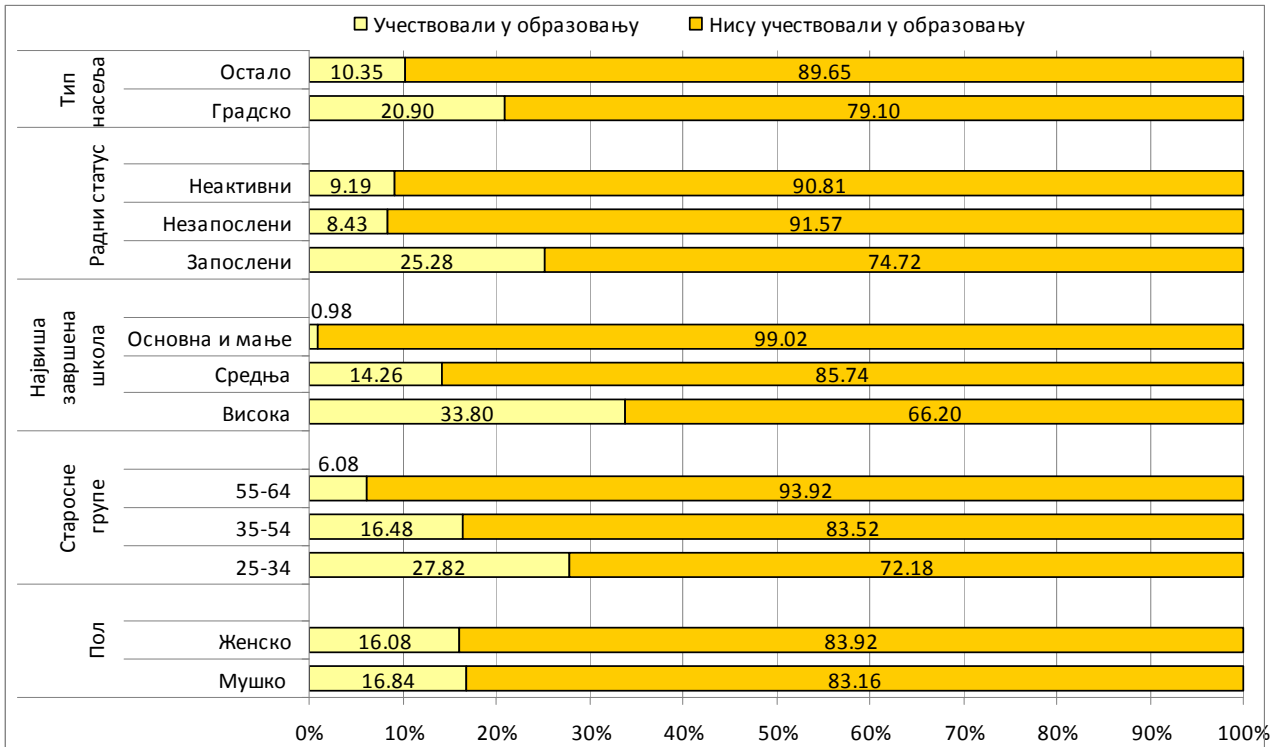
Преко 90% одраслих (25–64 године) не учествује у друштвеном и политичком животу.

У Републици Србији, у популацији старости 25–64 године, према сопственој процени, један страни језик зна 62,6%.

Један страни језик користи 47,7%, 12,3% два и 2,8% одраслих користи три или више страних језика. Енглески језик користи 64,4% одраслих, 28,5% руски, 15,3% немачки а 9,5% француски.

Према учешћу одраслих у образовању/обукама, Република Србија је са 16,5% у 2011. години знатно испод просека земаља чланица ЕУ, у којима 40,8% одраслих учествује у образовању. Нижу стопу учешћа имају само Грчка и Румунија.

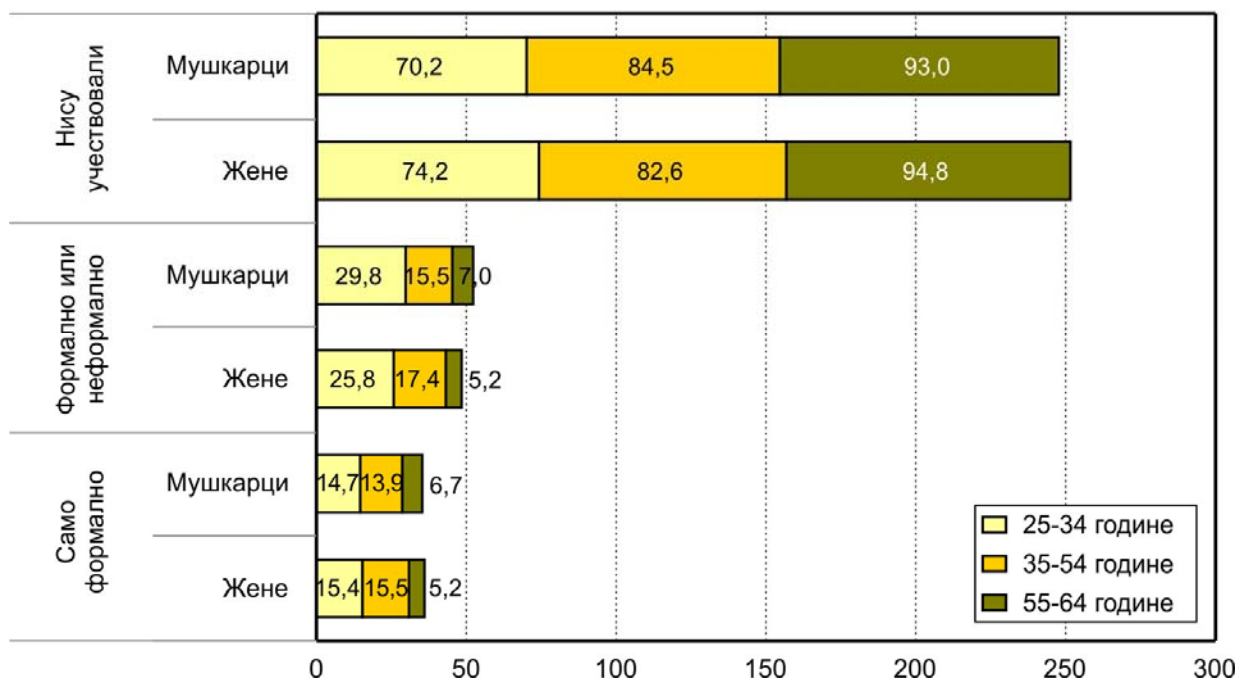
Графикон 1. Одрасли који су учествовали у формалном или неформалном образовању и они који нису учествовали, према полу, старосним групама, највишој завршеној школи, радном статусу и типу насеља, 2011. (%)
– Република Србија –

Одрасли (25–64 године) у формалном и неформалном образовању

У 2011. години, 16,5% популације старости од 25 до 64 године учествовало је у формалном или неформалном образовању. Највише их је из старосне групе 25–34 године (нешто више учествују мушкарци), потом из старосне групе 35–54 године (у овој старосној групи је нешто више жена него мушкараца), а најмање из старосне групе 55–64 године. У најстаријој групи мушкарци учествују више у образовању/обукама од жена.

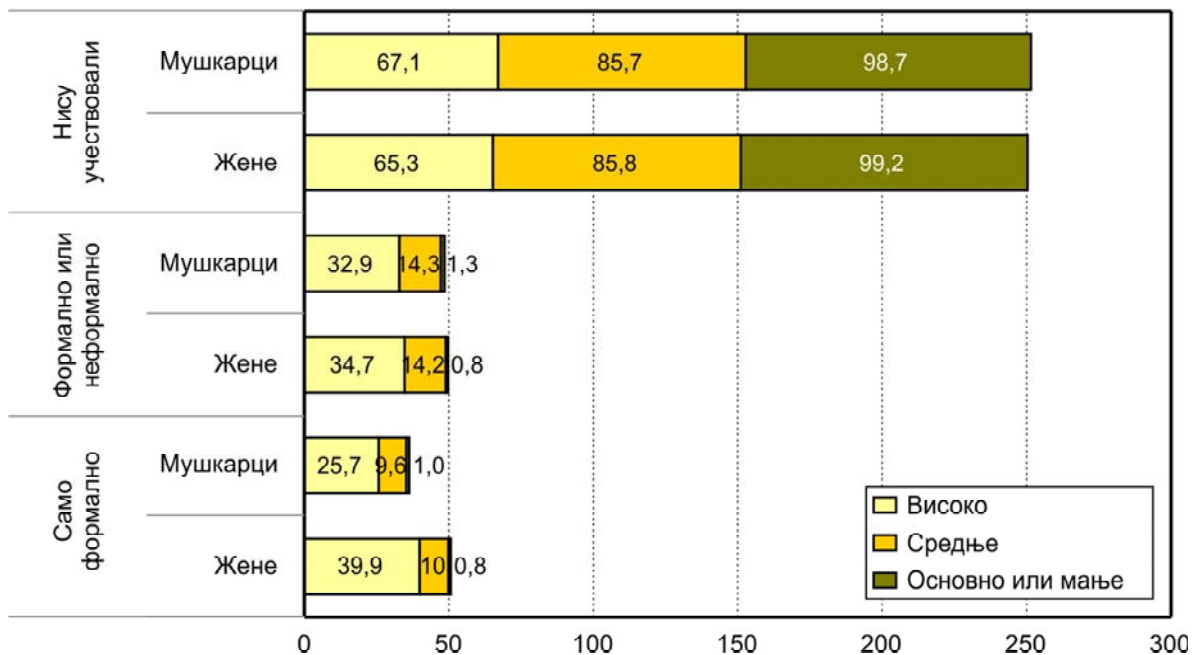
Графикон 2. Одрасли у формалном и неформалном образовању, према полу и старости, 2011. (%)
– Република Србија –

У истој години у формалном образовању учествовало је 4% популације старости од 25 до 64 године, а за 72,4% њих ФО је било једини вид образовања/обуке у коме су учествовали. Највећи део оних који су учествовали у ФО је из старосне групе 25–34 године, а најмање их је старости 55–64 године. Нешто више жена него мушкараца учествује у ФО.

Највећи део популације 25–64 године не учествује ни у ФО ни у НФО, њих 83,5% (83,9% жена и 83,2% мушкараца). Највеће неучествовање је у групи 55–64 године: 94,8% жена и 93% мушкараца ове старосне доби не учествује ни у једном облику образовања или обуке.

Графикон 3. Одрасли у формалном и неформалном образовању, према полу и нивоу образовања, 2011. (%) – Република Србија –

Учешће у образовању и обукама у великој мери зависи од нивоа образовања. Око једне трећине (33,8%) високообразованих, 14,26% популације са средњошколским образовањем и мање од 1% популације са основним образовањем или мање учествује у неком облику образовања или обука.

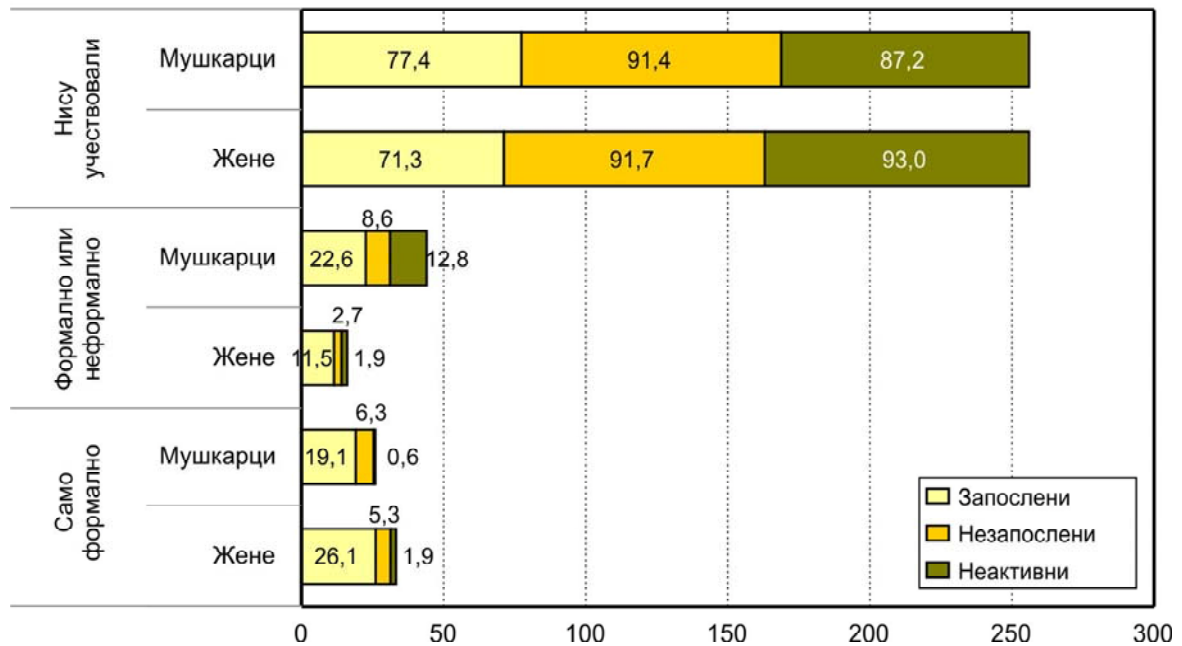
У ФО и НФО учествује нешто више високообразованих жена (34,7%) него мушкараца (32,9%).

Међу женама са најнижим образовањем (основна школа или мање) чак 99,2% не учествује ни у једном облику образовања/обука.

И са мушкарцима је слична ситуација: свега 1,3% мушкараца са најнижим образовањем учествовало је у обукама, а 98,7% није учествовало у образовању.

Највише у ФО или НФО учествују запослени, а најмање незапослени.

Графикон 4. Одрасли у формалном и неформалном образовању, према полу и радном статусу, 2011. (%)
– Република Србија –

Неактивно становништво (пензионери, студенти, лица неспособна за рад и сл.) учествује у образовању више од незапослених.

Преко 91% незапослених и жена и мушкараца не учествује у образовању и обукама, као и преко 77% запослених мушкараца и преко 71% запослених жена.

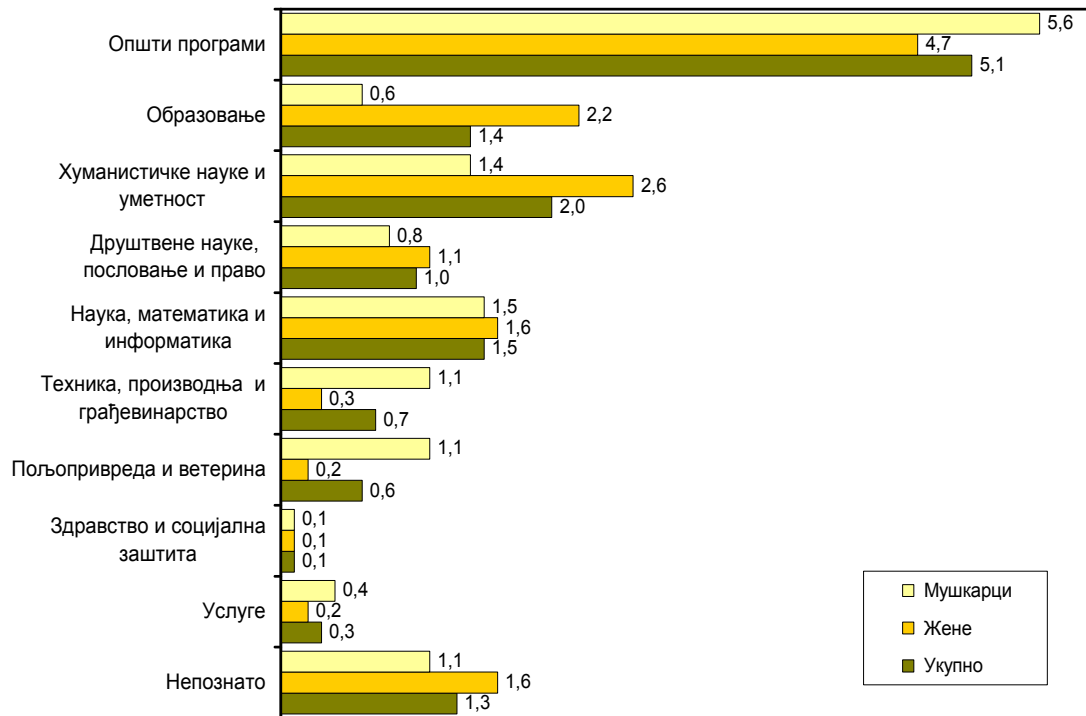
У неформалном образовању (курсеви, радионице, семинари, приватни часови, обуке...) учествује 13,6% одраслих старости 25–64 године. Нешто је више жена него мушкараца. Нешто више од трећине (34,6%) одраслих који учествују у НФО су из старосне групе 25–34 године, више од половине (54,7%) јесу у старосној групи 35–54 године, а свега 10,8% су одрасли старости 55–64 године.

Од свих лица која учествују у неком облику НФО око 53% су они са вишим или високим образовањем, 45,8% су са средњим и свега 1,2% су они са основним образовањем и мање.

Од оних који учествују у НФО 14,3% су запослени.

Највећи број одраслих похађао је НФО из следећих поља образовања: општи програми; хуманистичке науке и уметност; наука, математика и информатика и образовање.

Графикон 5. Одрасли у неформалном образовању, према полу и пољу образовања, 2011. (%) – Република Србија –

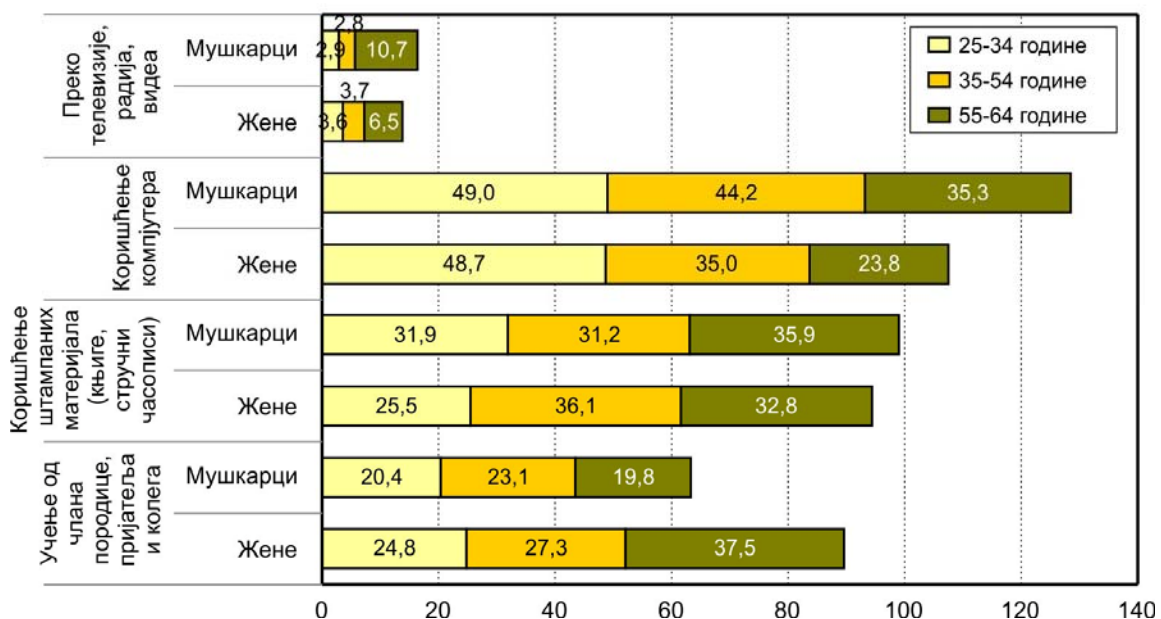

Жене се више опредељују за програме из области образовања и хуманистичких наука и уметности, а мушкарци за области: техника, производња и грађевинарство; пољопривреда и ветерина и услуге.

Одрасли који су укључени у различите облике информалног учења

У 2011. години у Републици Србији 19,1% одраслих старости 25–64 године стиче нова знања и вештине на информалан начин, тј. учи од чланова породице, колега, рођака, пријатеља, користи компјутер, књиге и штампани материјал, преко ТВ-а, CD-а и сл. Већина (70,5%) оних који на овај начин уче не користи ниједан други начин стицања знања (ФО или НФО).

Графикон 6. Учесници у информалном учењу, према полу и старости, 2011. (%) – Република Србија –

Одрасли који стичу нова знања путем информалног учења најчешће користе компјутер и интернет како би дошли до нових знања. Нешто мање њих учи из штампаних материјала, књига, стручне литературе и сл. Око једне четвртине учи од члана породице, колеге, пријатеља, а преко ТВ-а, радија, видеа учи око 5% одраслих.

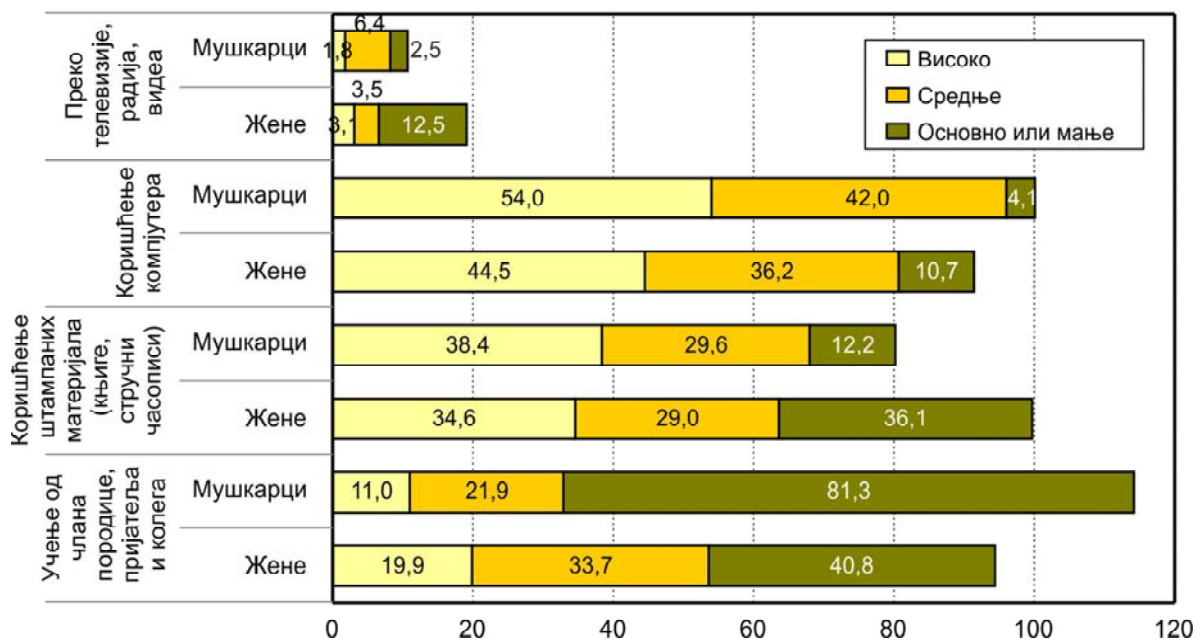
Компјутер и интернет подједнако користе жене и мушкарци старости 25–34 године. У старијим старосним групама овај начин учења више користе мушкарци.

Штампани материјал користи око трећине одраслих, више мушкарци него жене, осим у старосној групи 35–54 године, у којој жене користе овај начин учења више од мушкараца.

Од члана породице, колега и пријатеља учи више жена него мушкараца, посебно жене старости 55–64 године.

ТВ, радио, видео и сл. такође користе више жене од мушкараца, осим у најстаријој старосној групи (55–64 године), у којој знатно више мушкараца користи овај начин учења.

Графикон 7. Учесници у информалном учењу, према полу и нивоу образовања, 2011. (%)
– Република Србија –

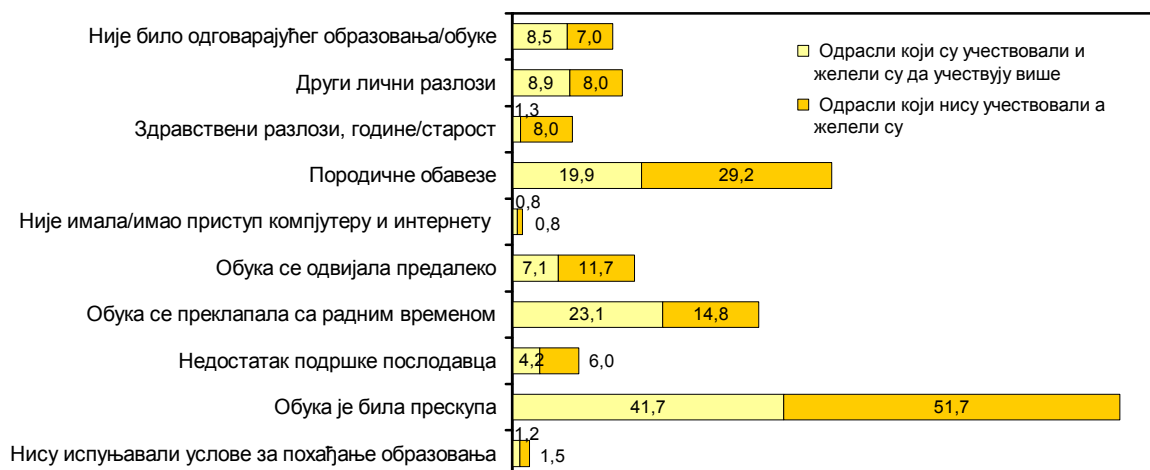
И жене и мушкарци са високим образовањем и мушкарци са средњим образовањем најчешће уче преко компјутера и интернета, потом из штампаних материјала, док жене са средњошколским образовањем предност дају учењу од члана породице / колеге у односу на штампани материјал.

Мушкарци са основним образовањем најчешће уче од члана породице, док се жене са основним образовањем чешће од мушкараца одлучују и за друге начине учења.

Препреке – тешкоће које спречавају одрасле да учествују у образовању

Преко 40% одраслих који су учествовали у неком облику ФО или НФО, и желели су да учествују и више, као разлог за неучествовање навело је трошкове, односно да је обука била прескупа.

Графикон 8. Препреке за одрасле који желе више да се образују, 2011. (%)
– Република Србија –

Други најчешће навођени разлог за неучествовање у више програма био је тај да се обука преклапала са обавезама на послу и да нису могли да ускладе распоред, а трећи су породични разлози и обавезе.

Више од половине (51,7%) одраслих који нису учествовали у образовању и обукама, а желели су, наводе високе трошкове образовања као разлог за неучествовање, а породичне обавезе и разлоге наводи 29,2%.

Графикон 9. Одрасли који нису учествовали или нису желели да учествују у образовању, према старосним групама, 2011. (%)
– Република Србија –

Графикон 10. Одрасли који нису учествовали или нису желели да учествују у образовању, према нивоу образовања, 2011. (%) – Република Србија –

Графикон 11. Одрасли који нису учествовали или нису желели да учествују у образовању, према радном статусу, 2011. (%) – Република Србија –

Око три четвртине одраслих који нису учествовали у образовању и обукама нису ни желели да учествују. Најчешће навођени разлози су да је образовање односно обука скупа и да због породичних обавеза и разлога нису могли да учествују.

Здравствене разлоге и године живота као разлог за неучествовање наводе одрасли из најстарије групе (55–64), одрасли са најнижим нивоом образовања (основна школа и мање) и неактивни.

Однос одраслих према образовању и обукама

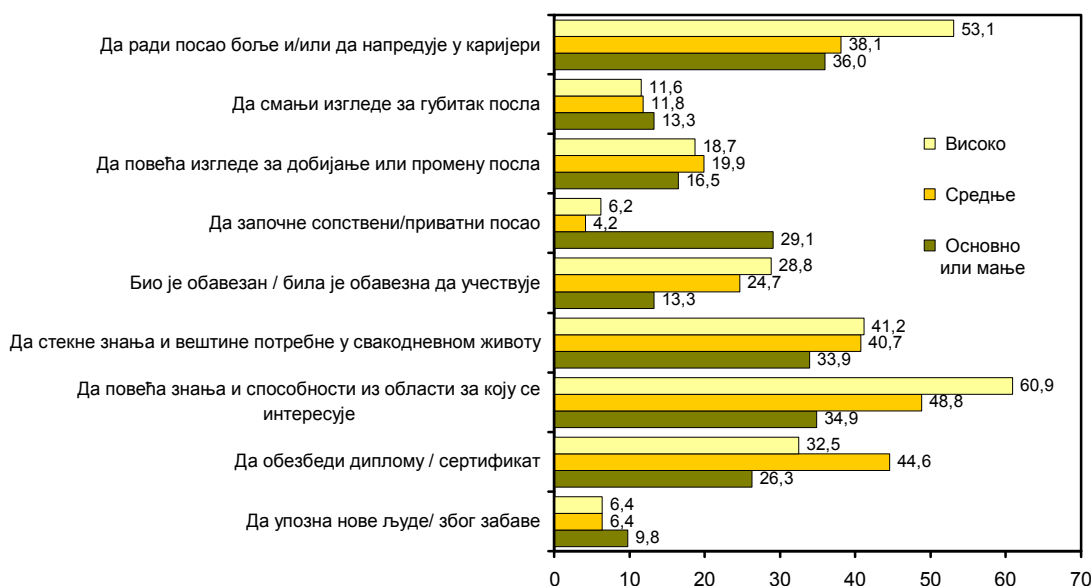
Истраживање показује да одрасли који су учествовали у образовању и обукама имају позитиван однос и позитивна очекивања од образовања.

Најчешће се као разлози за учешће у образовању и обукама наводе: жеља да се увећају знања и способности из области која их интересује (54,7%); да се посао ради боље или да се напредује у каријери (45,5%); да се стекну знања и вештине потребне за свакодневни живот (40,9%); да се стекну сертификат/диплома (38,4%). Да су били обавезни да учествују наводи 26,6% одраслих, 19,3% одраслих учествовало је у образовању да би повећали изгледе за добијање посла или за промену постојећег посла, а 11,7% су учествовали да би смањили изгледе за губитак посла. Мали број одраслих учествује у образовању и обукама из забаве или да би упознали нове људе (6,4%), а свега 5,5% се додатно образује да би започели сопствени посао.

Графикон 12. Разлози за учешће одраслих у образовању и обукама према старости, 2011. (%) – Република Србија –

Графикон 13. Разлози за учешће одраслих у образовању према нивоу образовања, 2011. (%) – Република Србија –

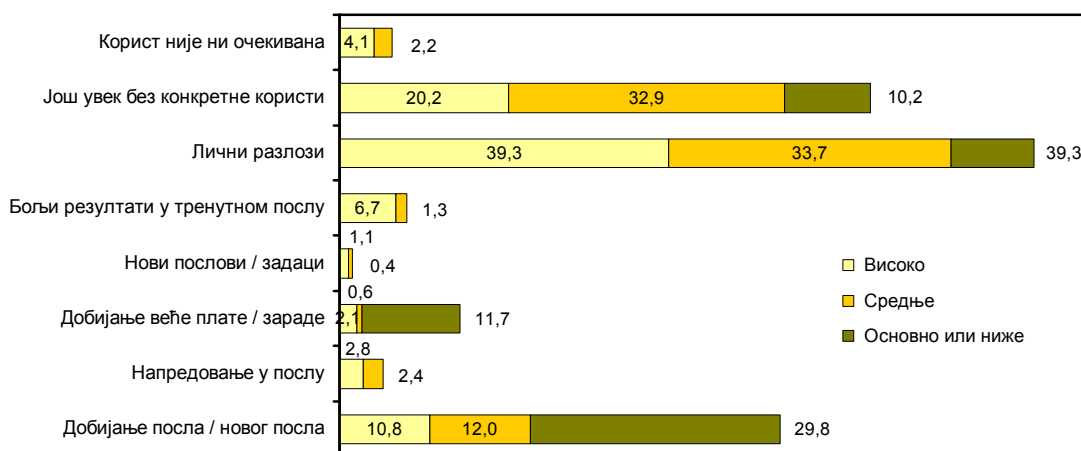
Добит од учешћа у образовању и обукама

Највећи број одраслих који су учествовали у образовању и обукама (36,2%) наводи да је имао личну корист (упознао нове људе, унапредио општа знања и вештине), 11,6% њих је добило или променило посао, 4% постиже боље резултате у тренутном послу, 2,6% је напредовало у послу, а 1,5% је добило повећање плате захваљујући образовању и обуци које су завршили.

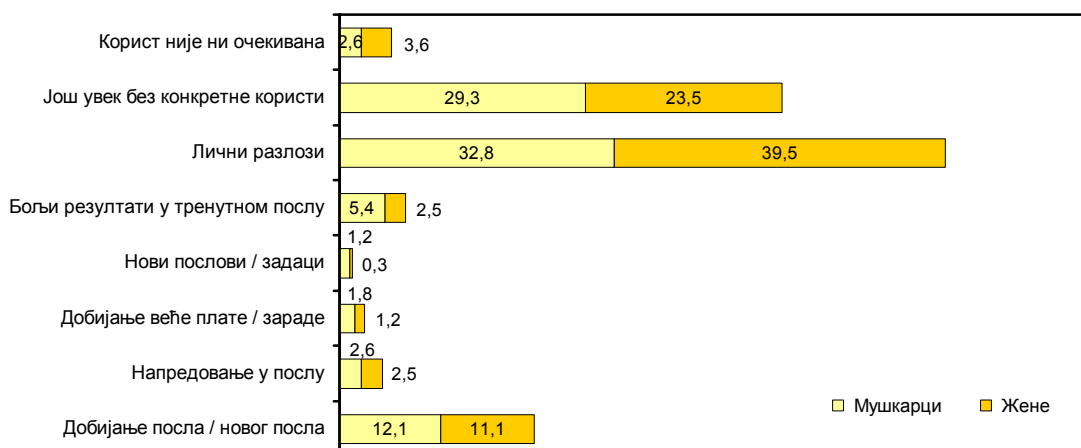
Више од четвртине (26,4%) не види неку корист од образовања, а 3,1% и не очекује никакву корист.

Ако посматрамо добит према највишој завршеној школи, одраслима са основном школом додатно образовање највише је помогло у добијању посла.

Графикон 14. Добит од учешћа у формалном или неформалном образовању према нивоу образовања, 2011. (%)
– Република Србија –

Графикон 15. Добит од учешћа у формалном или неформалном образовању, према полу, 2011. (%)
– Република Србија –

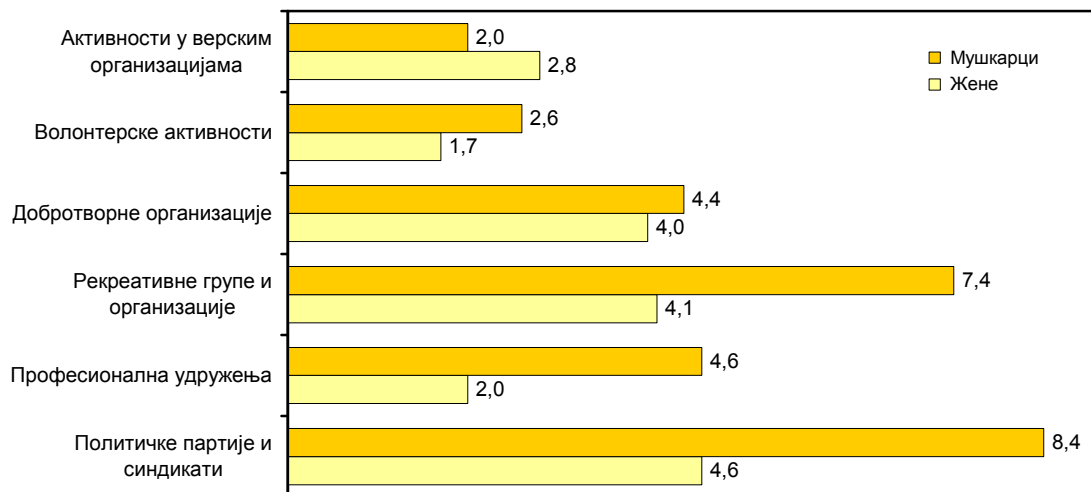
Учешће одраслих у друштвеним у културним активностима

Анкета о образовању одраслих је истраживање којим се обезбеђују и подаци о учешћу одраслих у политичким партијама и синдикатима, професионалним удружењима, рекреативним групама и организацијама и добротворним организацијама, волонтерским активностима и активностима у верским организацијама.

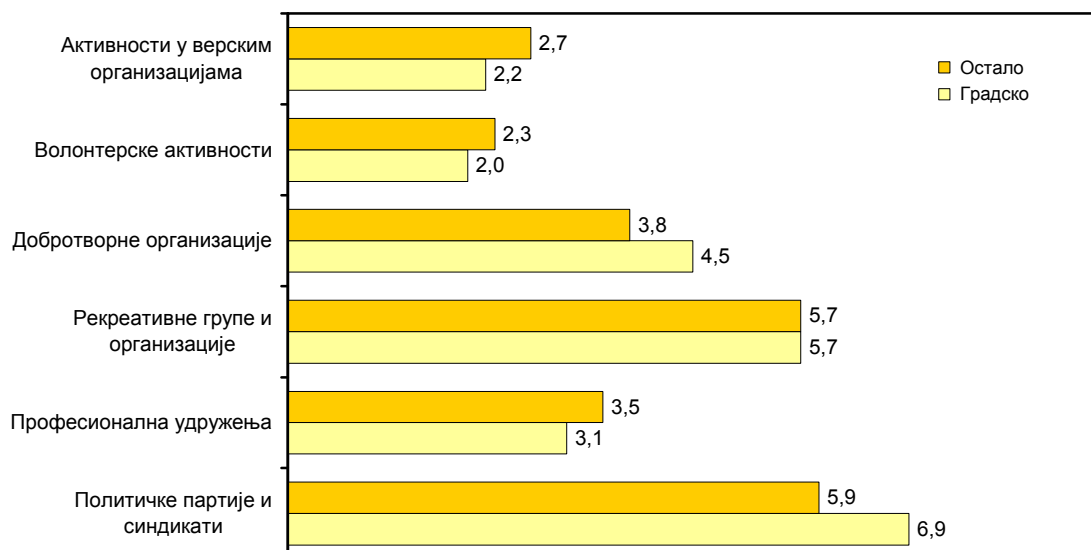
Преко 90% одраслих (25–64 године) не учествује у друштвеном и политичком животу. У политичким партијама и синдикатима активно је 6,5% одраслих, у активностима рекреативних и спортских група и организација учествује 5,7 % одраслих, а у добротворним организацијама 4,2%.

У друштвеним активностима учествују више мушкарци него жене и више одрасли који живе у градовима.

Графикон 16. Одрасли који су учесници у друштвеним активностима, према полу, 2011. (%)
– Република Србија –

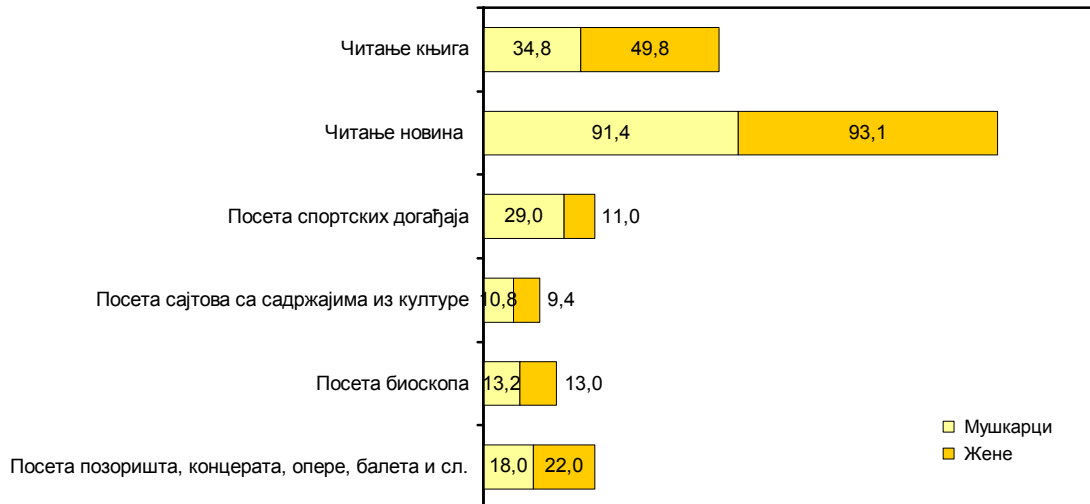

Графикон 17. Одрасли који су учесници у друштвеним активностима, према типу насеља у коме живе, 2011. (%)
– Република Србија –

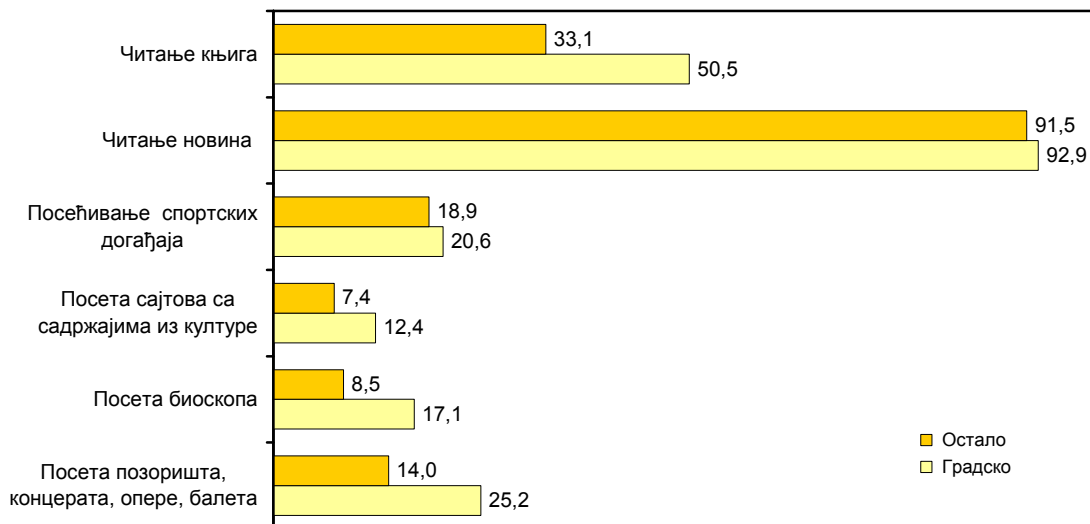

Кад је реч о културним активностима, одрасли најчешће упражњавају читање: преко 90% анкетираних чита новине, а књиге чита 42,4%. Око 20% њих посећује позоришта, концерте, оперу, балет, а 19,8% спортске догађаје. У биоскоп иде око 13% одраслих, док сајтове са културним садржајима посећује око 10%.

Графикон 18. Одрасли који су учесници у културним активностима, према полу, 2011. (%) – Република Србија –

Графикон 19. Одрасли који су учесници у културним активностима, према типу насеља, 2011. (%) – Република Србија –

Жене више читају књиге, а и новине, више иду у позоришта и на концерте од мушкараца. Мушкарци знатно више од жена иду на спортске догађаје. Такође, чешће посећују сајтове са садржајима из културе а и више иду у биоскоп од жена.

Посматрано према типу насеља у коме одрасли живе, становници градских насеља више учествују у свим културним активностима.

Најмања разлика је код читања новина и посећивања спортских догађаја.

Знање страних језика

У овом истраживању, подаци о знању страног језика и нивоу знања базирају се на самопроцени испитаника.

У Републици Србији, 62,6% испитаника у популацији старости 25–64 године изјављује да зна један страни језик. Ниједан страни језик не зна 37,4% популације.

Испитаници најчешће наводе енглески језик као страни језик који најбоље знају.

Један страни језик користи 47,7%, 12,3 % два и 2,8% одраслих користи три или више страних језика.

Нешто мање од две трећине (64,4%) испитаника користи енглески језик, 28,5% руски, 15,3% немачки, 9,5% француски. Само мали проценат одраслих користи италијански (3,7%) и мађарски језик (1,3%).

Графикон 20. Одрасли који знају стране језике према старосним групама и страним језицима, 2011. (%)
– Република Србија –

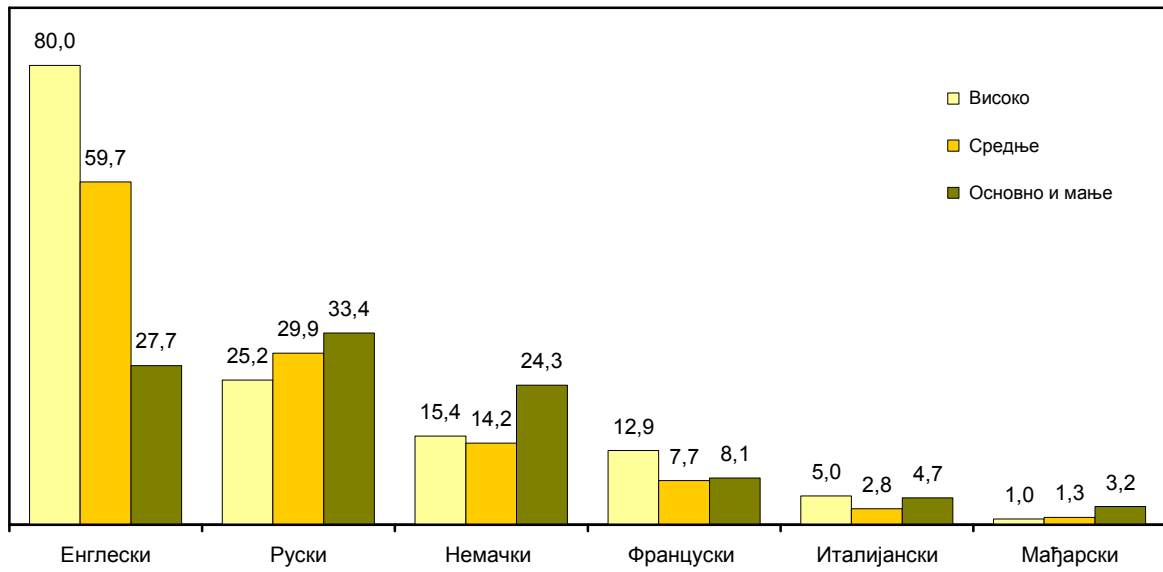

У 2011. години, у старосној групи 25–34 године 87,7% њих користи енглески језик, а у старосној групи 35–54 године њих 60,9%.

Руски језик користе више одрасли из старијих старосних група: 34,1% оних старости 55–64 године и 32,4% из старосне групе 35–54 године.

Немачки, француски и мађарски језик користе највише одрасли старости 55–64 године.

**Графикон 21. Одрасли који знају стране језике према највишој завршеној школи и страним језицима, 2011.
(%)
– Република Србија –**

Знање страних језика у корелацији је са највишом завршеном школом одраслих. Енглески језик говори 80% високообразованих и скоро 60% одраслих са средњим образовањем. Такође, већина одраслих који говоре француски језик има високо образовање.

Нешто више одраслих са основним образовањем и мање користе руски и немачки језик.

Међународни преглед података¹⁾

У Републици Србији у 2011. години 16,5% одраслих (старости 25–64 године) учествовало је у образовању, што је знатно испод просека земаља чланица ЕУ, у којима 40,8% одраслих учествује у образовању.

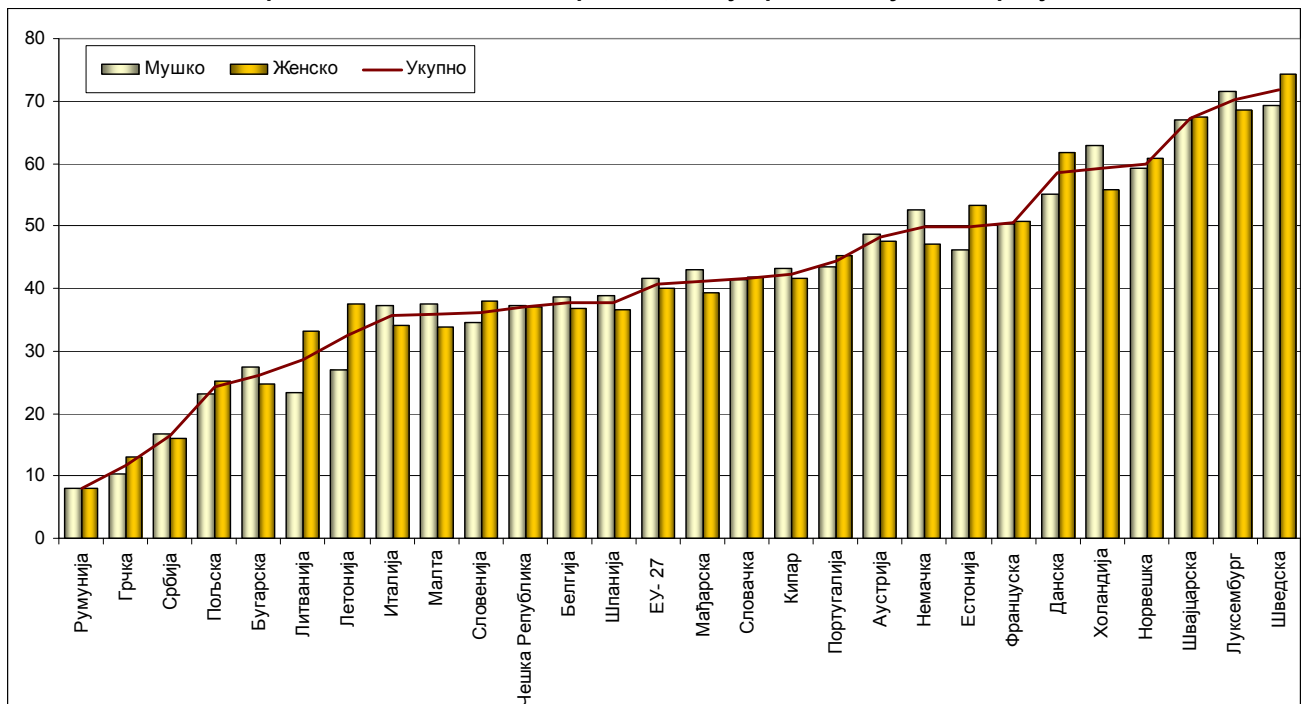
Највишу стопу учешћа у образовању одраслих имају Луксембург и Шведска (преко 70%), а најнижу Румунија и Грчка.

У Републици Србији у образовању учествује нешто више мушкараца него жена, што је случај и са просеком ЕУ-27. Више мушкараца учествује у образовању у Холандији, Немачкој, Малти, Мађарској, Италији и Луксембургу.

Значајнија разлика у корист учешћа жена у образовању забележена је у Летонији и Литванији (око 10% више жена него мушкараца учествује у образовању), затим у Естонији, Данској и Шведској.

У осталим земљама разлике међу половима су мање изражене.

Графикон 22. Одрасли (25–64) који учествују у формалном и неформалном образовању, 2011. – Државе чланице ЕУ-27²⁾, Норвешка, Швајцарска и Република Србија –

¹⁾ Међународни преглед података направљен је на основу резултата Анкете о образовању одраслих која је, по јединственој методологији Евростата, спроведена 2011. године у земљама чланицама ЕУ, Норвешкој, Швајцарској и Србији.

²⁾ За Финску, Ирску и Велику Британију нема података за 2011.

Анкета о образовању одраслих, 2011.

Рукопис припремили: Надежда Богдановић, Владимир Шутић и Сунчица Стефановић Шестић

РЕДАКЦИЈА

Руководилац: Зоран Јанчић

Чланови: Снежана Лакчевић, Сунчица Стефановић Шестић, Олга Меловски-Трпицац, Љиљана Ђорђевић и Драган Поповић

Лектура: Емилија Видановић

Графиконе припремио: Милан Шормаз

Технички уредник: Ирена Димић

www.stat.gov.rs

Издаје: Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5
Телефон: 011 2412-922; Телефакс: 011 2411-260